

Wervenberaad

Project Gebruik & Inrichting

Bijeenkomst: Buren spreken buren: Oudegracht, rak 14-15
Datum en plaats: Maandag 9 maart 2026, Louis Hartlooper Complex, Das Kabinett

Aanwezig:

Bewoners: Ongeveer 30 bewoners waarvan 1 ondernemer (B&B) en kunstenaar Jules Enneking
Gemeente: Gerrit Heenck (Wervenmeester)
Wervenberaad: Wilfried Claus, Robin van Essen, Ingrid Kaagman, Jules Kneepkens

Samenvatting

Opening; op 9 maart organiseerde het Wervenberaad in de zaal Das Kabinett een bijeenkomst uit de serie “Buren spreken buren” voor Rak 14 en 15. Rak 14 is het deel van de gracht van Geertebrug tot Vollersbrug, Rak 15 is parallel aan de Twijnstraat aan de Werf. Robin van Essen, tevens bewoner Rak 14, schetste het verloop van de avond. De bijeenkomsten worden per rak of groep van rakken georganiseerd, om het net op te halen (wat denken, vinden en willen bewoners qua leefomgeving), maar ook om te kijken wat bewoners zelf met elkaar kunnen oppakken.

Wervenberaad; het Wervenberaad is een groep van binnenstadsbewoners, die proberen om het gebruik en de inrichting van de grachten en werven nog leuker en beter te maken, en met de gemeente mee te denken en deze te adviseren. Het Wervenberaad probeert bewoners en gemeente te verbinden, en initiatieven op de grachten en werven te ondersteunen en aan te jagen.

Wervenmeester; Gerrit Heenck, de wervenmeester, vertelt over zijn functie, die hij een paar jaar geleden heeft gekregen, en die hij grotendeels zelf heeft mogen invullen. Hij voert de regie over het beheer en gebruik van het wervengebied. Veel bewoners blijken Gerrit al te kennen.

Vergroenen en andere activiteiten; de leden van het Wervenberaad vertellen iets over de vergroening binnen het wervengebied. Zij vertellen onder andere iets over de Kromme Groenegracht en het project op Rak 17 (Nieuwegracht), waar de bewoners zelf met beplanting aan de slag gingen, over de Opschoondag, de veegclub van de Nieuwegracht en “Kom in de Kelder” waarbij buren elkaars werfkelders voor elkaar openstelden op de nationale burendag.

Groen / Schoon, heel en veilig / Buren spreken buren; op basis van deze 3 thema’s werd verder gesproken over:

- **Groen;** met Jules Kneepkens werd gesproken over meer of juist minder plantenbakken, wel of geen afscheidingen en bankjes op de werf, niet vergroenen maar de verstening van de monumentale uitstraling behouden, of juist meer, bloembakken aan de rand van de kademuur “tegen overlast van toeristen” of juist niet.
- **Buren spreken buren;** met Ingrid Kaagman werd gesproken over dat er vooral al heel veel gebeurt op dit stukje Oudegracht, en wat er nog meer kan. Gesproken werd over Gastheerschap & Cultuur (gluren bij de buren voor en door bewoners Museumkwartier), maar ook dat niet iedereen behoefte heeft aan meer contact.
- **Schoon, heel en veilig;** met Wilfried Claus werd o.a. gesproken over uitstallingen en picknickbanken, enz., en of dat meer of minder moet zijn.

Verslag

Opening

Op 9 maart organiseerde het Wervenberaad in de zaal Das Kabinett van het Louis Hartlooper Complex een bijeenkomst uit de serie “Buren spreken burenen” voor Rak 14 en 15. Rak 14 is het deel van de gracht van Geertebrug tot Vollersbrug, Rak 15 is parallel aan de Twijnstraat aan de Werf. Dit is de zesde bijeenkomst op dit gebied. De aanwezige bewoners wonen allemaal op de gracht, en er is 1 ondernemer aanwezig die ook zelf aan de gracht woont (luxe Bed & Breakfast) en kunstenaar Jules Enneking naast de Vollersbrug.

De aftrap werd gegeven door Robin van Essen, die het verloop van de avond schetste, en zelf bewoner van Rak 15 is. Uitgelegd werd dat deze bijeenkomsten per rak (een gebied tussen 2 bruggen) of groep van rakken worden georganiseerd. De bijeenkomsten zijn bedoeld om het net op te halen (wat denken, vinden en willen bewoners qua leefomgeving), maar ook om te kijken wat bewoners zelf met elkaar kunnen oppakken.

Rak 14 en 15 spreken elkaar weinig. Er is per rak juist weer veel sociale cohesie, met name op de Twijnstraat aan de Werf, Brouwerij De Boog en rondom het atelier van Jules Enneking bij de Vollersbrug. Er zijn her en der aparte appgroepen voor directe burenen, maar ook een voor vrijwel de complete Twijnstraat aan de Werf.

Wervenberaad

Robin vertelt dat het Wervenberaad een groep van enthousiaste binnenstadbewoners is, die erop gericht is om het gebruik en de inrichting van de al mooie grachten en werven nog leuker en beter te maken, en ze ook mooi te houden. Het Wervenberaad probeert de spin in het web te zijn die bewoners en gemeente verbindt, en mooie initiatieven op de grachten en werven ondersteunt en aanjaagt. Het Wervenberaad streeft ook het bevorderen van saamhorigheid binnen het wervengebied na. Zo wordt er onder andere een Opschoondag georganiseerd, waarbij de werven worden opgeruimd en geveegd. Op 21 maart is de volgende editie. Ook legt Robin na vragen uit dat het vanavond niet gaat over het opruimen van illegaal gestalde bootjes en dat er geen link is met de acties op het gebied van de keldergewelven, en dat dit daarom vanavond ook niet op de agenda staat. Het Wervenberaad werkt samen met de gemeente, en benadert bewoners en bedrijven.

Wervenmeester

Gerrit Heenck, de wervenmeester, neemt het stokje over. Hij vertelt over zijn functie, die hij een paar jaar geleden heeft gekregen, en die hij grotendeels zelf heeft mogen invullen. De wervenmeester voert de regie over het beheer en gebruik van het wervengebied. Wat de wervenmeester doet en hoe je hem kan bereiken kan je onder “wervenmeester” vinden op de website van de gemeente, of via deze link:

<https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/bouwprojecten-en-stedelijke-ontwikkeling/bouwprojecten/bouwprojecten-in-binnenstad/herstel-werven/wervenmeester>

Vergroenen en andere activiteiten

De leden van het Wervenberaad vertellen iets over de projecten op het gebied van vergroening binnen het wervengebied. Bewoners zijn zelf begonnen met het plaatsen van plantenbakken op de Kromme Nieuwegracht, globaal tussen huisnummers 56 en 90. Er wordt verteld over het project op Rak 17 (Nieuwegracht), waarbij er van alles is gedaan om het rak wat groener te maken, waarbij de bewoners zelf met beplanting aan de slag gingen. Er wordt gesproken over initiatieven om bewoners (nog) meer aan elkaar te koppelen, zoals de Opschoondag en “Kom in de Kelder” waarbij burenen hun werkelders voor elkaar openstelden op de nationale burendag. Op de Nieuwegracht bestaat al lang

een veegclub. Iets dergelijks bestond ook op Rak 15, maar dat is inmiddels “ingeslapen”. Met Opschoondag wordt er wel hier en daar meegedaan.

Groen / Schoon, heel en veilig / Buren spreken buren.

Het gesprek wordt voortgezet aan tafel, op basis van deze 3 thema's.

Groen

Onder leiding van Jules Kneepkens wordt onder andere genoemd:

- De bomen zijn belangrijk en beeldbepalend.
- De esdoorn ter hoogte van de achterkant van Stael wordt erg groot voor die plek, waardoor veilig passeren met gladheid een probleem wordt, de kroon komt erg dicht bij de gevel. Moet je deze niet kandelabereren? Andere bomen, zoals een plataan op de Twijnstraat aan de Werf worden ook genoemd. Waar is de grens/balans tussen mooie oude bomen, en veiligheid voor huizen, passanten en bewoners.
- Hang vogelhuisjes op.
- Mogen geveltuinen op de werf? Zijn hier regels voor?
- Bomen op de werf conflicteren soms met bomen op straatniveau; bomen op de werf zouden voor moeten gaan.
- Groen is mooi, maar niet te veel, de werf moet wel zichtbaar blijven. Struiken moet je niet willen, trekt poepende en slapende zwervers aan.
- De huidige boomspiegels met zwarte aarde worden gewaardeerd. Je kan die best vergroenen, maar binnen welke regels is (nog) niet duidelijk. Meer groen kan zorgen voor meer insecten en ander leven. Wat kan er zonder schade voor de bomen? Uniforme randen waarbinnen je kan werken? Kan de gemeente dat faciliteren?
- Uniformiteit of je eigen keuze? Waar kies je voor uniform, en waar voor je eigen keuze? Te uniform kan saai worden, maar als iedereen maar wat doet, wordt het een rommelige werf.
- Beheer boomspiegels met (groepjes van) bewoners; adopteer een boomspiegel.
- Het toestaan van (veel/grote) plantenbakken en potten maakt de werf groener, maar betekent ook dat er mogelijk “afscheidinkjes” ontstaan en de open sfeer wordt aangetast. Soms worden ze na een tijdje ook weer verwaarloosd. Wat zijn de regels?
- De Gemeente moet duidelijker maken wat er wel en niet mag.
- Meer trapjes voor (jonge) eenden en ganzen, de zogenaamde Fauna Uittreed Plaatsen (FUP)
- Overwegend zegt men: haal in de avond je spullen weer naar binnen, maar: wat mag er? Zijn er regels? Hoe spreek je elkaar anders aan?
- Bloembakken aan de lantaarnpalen: ze zijn in ieder geval niet duurzaam, niet biologisch, en de een vind ze vrolijk, de ander truttig. De meningen zijn verdeeld.
- Veel bewoners hechten aan de monumentale uitstraling door de strakke, versteende en opgeruimde werf. Bootjes, tafels en andere dingen verstoren die orde en netheid. Andere bewoners staan open voor bijvoorbeeld wat meer potten of een bankje. Daar ontstaat weer zorg bij dat ze er na een tijd “verlept” bij staan en dat het rommelig wordt, en dat bankjes weer hangvolk aantrekken.
- Balans tussen bomen en werf; bomen moeten worden gekapt als ze te groot worden, en weer worden vervangen door jongere bomen. Kan je meer jonge bomen kwijt, als je minder grote oude bomen hebt (die overlast in kelders veroorzaken)?
- Geen extra beplanting in de Oudegracht, omdat het een doorgaande route is.

Schoon, heel en veilig

Om de gracht schoner en veiliger te maken, worden onder leiding van Wilfried Claus genoemd:

- De werf is van iedereen; geen eigen tuintjes en hagen als afzetting van een stuk van die werf, andere afscheidingen, geen landjepik en bordjes privé.
- Veel hangen bij de werftrap bij Twijnstraat 1, ook veel plassende en slapende zwervers onder aan de trap.
- Over het algemeen voelt men zich wel veilig, maar soms worden verslaafden/Altrecht cliënten ook als eng of onvoorspelbaar ervaren.
- Sommige mensen ervaren willekeur met handhaven, bij de een mag iets niet, dat 100 meter verder wel mag.
- Veel lelijke graffiti in de historische Nauwe Watersteeg, of rondom Brouwerij De Boog.
- Op de Twijnstraat aan de Werf zijn veel plantenbakken geplaatst om te voorkomen dat er langdurig mensen voor je deur gaan zitten. Deels mooi, maar ook weer wat rommeliger en minder passend bij de monumentale status.
- Wonen in de binnenstad is mooi, maar heeft ook minder positieve consequenties. Dat ziet niet iedereen vooraf, maar vormen van overlast veranderen ook over tijd. Denk aan (te harde) muziek op bootjes, dat was vroeger een uitzondering, nu een regel bijna.
- Zou je de mooie Geerte- en Vollersbrug fietsvrij kunnen houden/maken?
- Toenemende rommel, bootjes en bankjes op de werf, complete tuinsets, en zelfs afscheidingen. Wat mag en kan je laten staan? Regels? Het wordt er niet mooier op. Als je niet weet wat de regels zijn, kan je elkaar minder makkelijk aanspreken
- Geen vaste bankjes en dergelijke voor bezoekers op de werven i.v.m. overlast.
- Bankjes voor je werfkelder trekt veel publiek, dat is soms leuk (recent overleden buurman Antoon met gastenboekje), maar soms ook vervelend (lawaai, blowen, afval).
- Nog meer de geschiedenis van deze werven zichtbaar maken.
- Er wordt een idee geopperd om blikjes en flesjes in bakken o.i.d. aan te bieden.
- Handhaving op muziek en dergelijke ontbreekt, handhaving komt nooit op de werven. Overweeg om bordjes met "werfregels" op te hangen bij de werftrappen.
- Weer opstarten van buurtveegacties rond Rak 15 en uitbreiden met Rak 14? Met buurtontbijt?
- Geen opslag van (staande) boten op de werf, het is openbaar terrein.

Buren spreken buren

Om elkaar vaker te ontmoeten of beter te kunnen bereiken, worden onder leiding van Ingrid Kaagman genoemd:

- Twijnstraat aan de Werf is een “dorp”, maar helaas zonder “plein” (al is het Ledig Erf dichtbij).
- Op Rak 14 vaak spontane borrels op de werf rondom Jules, vaak op vrijdag.
- Veel mensen kennen elkaar, al is het maar van gezicht, en groeten elkaar.
- Bij Café De Morgenster ontmoeten veel buren elkaar, vooral van Rak 14, zoals de “Winterstamtafel”.
- Buurtverbinders: kunstenaar Jules, overleden buurman Antoon, buurtburgemeester Robin
- Betrokken ondernemers: waar zijn ze? LHC levert nog wel eens een zaaltje, De Stichtse Taveerne deed een nieuwjaarsborrel en de stamtafel voor het buurtcomité Twijnstraat en omstreken, maar verder?
- Appgroep voor buurmannen en voor buurvrouwen; bijeenkomst “Roddel & Zuipen”.
- Op sommige delen is veel verloop, op andere stukken wonen mensen er vaak al decennia.
- Veel instroom van jonge mensen, die ook weer snel verhuizen naar een grotere woning zodra dat kan.
- De rakken kennen hier en daar al een grote cohesie, en is soms verdeeld in subbuurtjes met een barbecue, enz. Een aantal mensen is lid van Gastheerschap en Cultuur.
- Niet iedereen zit te wachten op meer / georganiseerde sociale cohesie.
- Bankjes voor je werfkelder trekt veel publiek, dat is soms leuk (recent overleden buurman Antoon met gastenboekje), maar soms ook vervelend (lawaaï, blowen, afval).
- De appgroepen zijn handig, in sommige groepen komt ook veel onzin voorbij.
- Hoe leer je nieuwe mensen kennen of hoe betrek je hen? Rondom de Twijnstraat is veel weggevallen; geen buurtkrantje, buurtborrel en buurtbarbecue meer.
- Je kan een keer een borrel of straatfeest voor het rak organiseren, of activiteiten uit het verleden nieuw leven inblazen.